Na temelju članka 221. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14, 127/17 i 98/19) i članka 20. Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata („Narodne novine“, broj 93/14 i 26/15), Vlada Republike Hrvatske, Hrvatska udruga poslodavaca, Nezavisni hrvatski sindikati, Savez samostalnih sindikata Hrvatske i Matica hrvatskih sindikata (u daljnjem tekstu: potpisnici Sporazuma) sklopili su 11. ožujka 2020. godine

SPORAZUM

O OSNIVANJU GOSPODARSKO-SOCIJALNOG VIJEĆA

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Sporazumom o osnivanju Gospodarsko-socijalnog vijeća (u daljnjem tekstu: Sporazum) potpisnici uređuju osnivanje, sastav, ovlasti, djelokrug i način rada Gospodarsko-socijalnog vijeća (u daljnjem tekstu: Vijeće) na nacionalnoj razini, kao najvišeg oblika tripartitnog socijalnog dijaloga u Republici Hrvatskoj.

Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) i tri reprezentativne udruge sindikata više razine: Nezavisni hrvatski sindikati, Savez samostalnih sindikata Hrvatske i Matica hrvatskih sindikata te reprezentativna udruga poslodavaca više razine: Hrvatska udruga poslodavaca (u daljnjem tekstu: socijalni partneri) izražavaju opredjeljenje za razvoj svih oblika tripartitnih i bipartitnih odnosa na nacionalnoj razini, te potiču i predlažu osnivanje tripartitnih tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izrazi koji se koriste u ovom Sporazumu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 2.

Vlada i socijalni partneri suglasni su da je socijalni dijalog jedna od najvažnijih demokratskih vrednota društva i temeljni uvjet zajedničkog djelovanja na ostvarivanju postavljenih ciljeva i postizanja konsenzusa o razvoju hrvatskog društva.

Potpisnici Sporazuma suglasni su da suradnja Vlade i socijalnih partnera u okviru Vijeća podrazumijeva partnerstvo, kao najviši stupanj suradnje u procesu oblikovanja, donošenja i provedbe europskih i nacionalnih javnih politika i strategija, programa, zakona, drugih propisa i akata.

Članovi Vijeća i njihovi zamjenici obvezni su u svom radu polaziti od načela međusobnog uvažavanja i povjerenja, promicati načela socijalnog partnerstva, odgovornosti te predanosti i dosljednosti u ostvarivanju zajednički utvrđenih ciljeva. U ovom procesu Vlada se obvezuje na poštivanje autonomije socijalnih partnera.

GOSPODARSKO-SOCIJALNO VIJEĆE NA NACIONALNOJ RAZINI

Članak 3.

Potpisnici Sporazuma osnivaju Vijeće radi zaštite i promicanja gospodarskih i socijalnih prava, odnosno interesa radnika i poslodavaca, vođenja usklađene gospodarske, socijalne i razvojne politike te poticanja, sklapanja i primjene kolektivnih ugovora.

Potpisnici Sporazuma se obvezuju da će javne politike, nacionalne strategije, nacrti zakona, propisa, programa i drugi dokumenti prije upućivanja u Vladu biti razmotreni na Vijeću, odnosno odgovarajućim radnim tijelima, a u skladu s Programom rada Vijeća.

Potpisnici Sporazuma se obvezuju odgovorno i pravodobno sudjelovati u realizaciji obveza utvrđenih Programom rada Vijeća.

Članak 4.

Program rada Vijeća utvrdit će se temeljem Plana zakonodavnih aktivnosti Vlade i Programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije te inicijativa i iskazanog interesa socijalnih partnera i usvojiti svake godine u siječnju za tu kalendarsku godinu.

Potpisnici Sporazuma suglasni su da se Programom rada Vijeća utvrđuju teme, rokovi i nositelji pripreme istih te razina sudjelovanja socijalnih partnera u provedbi Programa rada Vijeća i ostalih tema za koje su socijalni partneri iskazali interes, a u koje su predlagatelji dužni uključiti predstavnike socijalnih partnera.

Prijedlog plana rasprave o strateškim temama predložit će se na sjednici Vijeća nakon sjednice Vijeća na kojoj je usvojen Program rada Vijeća.

U slučaju da Vlada predlaže prijedloge propisa koje nije predvidjela Planom zakonodavnih aktivnosti, obvezuje se o tome obavijestiti socijalne partnere, radi njihova iskazivanja interesa za uključivanje stručnjaka u rad tijela Vijeća na odgovarajućim razinama.

Potpisnici Sporazuma se obvezuju da će dokumenti o kojima se raspravlja na razini Europske unije, a koji su od interesa za socijalne partnere, prije održavanja sastanaka Vijeća ministara, biti razmotreni na Vijeću, odnosno odgovarajućim radnim tijelima, a prema postupku utvrđenom Poslovnikom o radu Vijeća.

Savjetovanja između Vlade i socijalnih partnera mogu se obavljati i prije utvrđivanja nacrta pojedinih dokumenata iz ovoga članka.

Pri iznošenju uvodnog obrazloženja u Hrvatskom saboru o određenom dokumentu, zakonu ili drugom propisu kojeg predlaže Vlada, a o kojem je prethodno u procesu savjetovanja svoje mišljenje utvrdilo Vijeće, odnosno nadležno povjerenstvo, ovlašteni predstavnik Vlade o istom će izvijestiti zastupnike. Predmetno mišljenje zastupnicima u Hrvatskom saboru dostavit će se i u pisanom obliku.

Članak 5.

Vlada se obvezuje osigurati da tijela državne uprave poštuju proceduru propisanu Sporazumom i Poslovnikom o radu Vijeća.

Članak 6.

Vijeće je sastavljeno od predstavnika Vlade, udruga poslodavaca više razine (u daljnjem tekstu: poslodavci) te udruga sindikata više razine (u daljnjem tekstu: sindikati), za koje je na temelju zakona odgovarajućim rješenjima utvrđeno da ispunjavaju kriterije reprezentativnosti za sudjelovanje u tripartitnim tijelima na nacionalnoj razini.

Poslodavci i sindikati imaju po tri, a Vlada šest predstavnika u Vijeću.

Svaki član Vijeća ima do tri zamjenika.

Članak 7.

Svaki potpisnik Sporazuma samostalno imenuje i opoziva svoje predstavnike u Vijeću te njihove zamjenike na način utvrđen svojim aktima, o čemu će u roku od sedam dana od imenovanja, odnosno promjene, izvijestiti sektor nadležan za socijalno partnerstvo (u daljnjem tekstu: Sektor).

Članak 8.

Potpisnici Sporazuma obvezuju se poštivati pravo na slobodu udruživanja, organiziranja i djelovanja udruga sindikata i poslodavaca.

Potpisnici Sporazuma se obvezuju da se neće miješati u rad i unutarnju organiziranost drugih partnera.

Članak 9.

Za pravovaljani rad Vijeća potrebna je nazočnost većine članova, odnosno njihovih zamjenika iz reda svake strane u Vijeću.

Članak 10.

Svaki potpisnik ima pravo raspravljati i odlučivati o pitanjima o kojima se raspravlja na Vijeću.

Potpisnici Sporazuma će pri odlučivanju težiti konsenzusu.

Vijeće donosi odluke, zaključke i mišljenja.

Postupak i pitanja o kojima Vijeće donosi odluke, zaključke i mišljenja uređuju se Poslovnikom o radu Vijeća.

Svaki potpisnik Sporazuma ima pravo na izdvojeno mišljenje, koje se unosi u zapisnik sa sjednice.

Zajedničko mišljenje Vijeća o raspravljenom prijedlogu, kao i izdvojena mišljenja (stavovi) svakog potpisnika Sporazuma objavit će se na web stranici Gospodarsko-socijalnog vijeća i ministarstva nadležnog za rad.

Članak 11.

Radi ostvarenja ciljeva iz članka 1. ovoga Sporazuma Vijeće:

- promiče ideju trostrane suradnje Vlade, udruga sindikata i udruga poslodavaca na razmatranju i rješavanju gospodarskih i socijalnih pitanja i problema
- prati i ocjenjuje utjecaj gospodarske politike i mjera gospodarske politike na socijalnu stabilnost i razvoj
- prati, izučava i ocjenjuje utjecaj socijalne politike i mjera socijalne politike na socijalnu stabilnost i razvoj
- predlaže mjere za vođenje usklađene gospodarske, socijalne i razvojne politike
- ocjenjuje i daje mišljenje o mjerama za ostvarivanje makroekonomske stabilnosti, konkurentnosti gospodarstva i uravnotežen gospodarski i socijalni razvoj
- daje mišljenje o prijedlogu državnog proračuna
- prati, izučava i ocjenjuje utjecaj promjena cijena i plaća na gospodarsku i socijalnu stabilnost i razvoj
- predlaže Vladi, poslodavcima i sindikatima, odnosno njihovim udrugama i udrugama više razine vođenje usklađene politike cijena i plaća

– prati stanje na području zapošljavanja, mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, obrazovanja i usklađivanja tržišta rada i zaštite na radu, na nacionalnoj i na europskoj razini te predlaže mjere za njihovo poticanje i unaprjeđenje

– daje mišljenje o prijedlozima zakona iz područja rada, gospodarstva i socijalne sigurnosti

– raspravlja i može dati mišljenje o prijedlozima drugih zakona i propisa od javnog interesa

– potiče sklapanje i primjenu kolektivnih ugovora

– daje obrazloženo mišljenje ministru nadležnom za rad o svim pitanjima i problemima vezanim uz sklapanje i primjenu kolektivnih ugovora te procjenu učinka proširenja kolektivnog ugovora

– potiče mirno rješavanje kolektivnih i individualnih radnih sporova

– utvrđuje listu miritelja u kolektivnim radnim sporovima

– daje mišljenje na nacrt pravilnika kojim se uređuje način izbora miritelja i provođenje postupka mirenja u rješavanju kolektivnih radnih sporova

– daje mišljenja i prijedloge ministru nadležnom za rad u svezi s drugim pitanjima uređenim Zakonom o radu

– prati primjenu zakona iz područja rada i socijalne sigurnosti

– prati ostvarivanje zaštite prava iz rada i socijalne sigurnosti i predlaže mjere za unaprjeđivanje

– usvaja izvještaj o radu Vijeća i njegovih radnih tijela.

Članak 12.

Način rada Vijeća i njegovih radnih tijela utvrdit će se Poslovnikom o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela.

Članak 13.

Vijeće ima predsjednika i dva dopredsjednika.

Sindikati, poslodavci i Vlada samostalno utvrđuju prijedlog za imenovanje i razrješenje svog predstavnika – člana Vijeća koji će obnašati funkciju predsjednika, odnosno dopredsjednika.

Predsjednik i dopredsjednici imenuju se na vrijeme od godine dana, naizmjenično iz redova predstavnika sindikata, poslodavaca i Vlade.

Predsjednika u njegovoj odsutnosti zamjenjuje jedan od dopredsjednika Vijeća, kojeg ovlasti predsjednik, temeljem odredbi Poslovnika o radu Vijeća.

Članak 14.

Redovna sjednica Vijeća se u pravilu održava jednom mjesečno.

Redovnu sjednicu Vijeća saziva predsjednik Vijeća sukladno Poslovniku o radu i usvojenom Programu rada Vijeća.

Predsjednik Vijeća obvezan je sazvati sjednicu na temelju odluke Vijeća, na zahtjev Vlade ili jednog od socijalnih partnera.

Svaki član Vijeća može podnijeti prijedlog za razmatranje pitanja, odnosno za donošenje odluke iz nadležnosti Vijeća.

Članak 15.

Na sjednice Vijeća, pozivaju se članovi Vijeća i njihovi imenovani zamjenici.

Na sjednice Vijeća kao i na sastanke povjerenstava mogu biti pozvani stručnjaci, predstavnici sindikata ili udruga poslodavaca koji nisu zastupljeni u Vijeću te druge osobe, o čemu prethodno odlučuje predsjednik u dogovoru s dopredsjednicima Vijeća.

Članak 16.

Vijeće ima stalna i povremena radna tijela.

Stalna radna tijela Vijeća su povjerenstva, a povremena radna tijela su radne skupine.

Povjerenstva i radne skupine osnivaju se i ukidaju odlukom Vijeća kojom se određuje i njihov sastav i djelokrug rada.

Članak 17.

Prilikom rasprave Vijeća o pojedinom pitanju o kojem je povjerenstvo prethodno donijelo mišljenje, takvo se mišljenje kao i izdvojena mišljena, ako ih ima, obvezno dostavljaju Vijeću.

Članak 18.

Sjedište Vijeća je na adresi ministarstva nadležnog za rad.

Članak 19.

Kadrovske, organizacijske, tehničke i materijalne uvjete za rad Vijeća osigurava Vlada putem ministarstva nadležnog za rad.

Organizacijski, stručni, administrativno-tehnički i drugi poslovi za potrebe Vijeća te njegovih stalnih i povremenih radnih tijela obavljaju se u Sektoru

DRUGI OBLICI SOCIJALNOG PARTNERSTVA NA NACIONALNOJ RAZINI

Članak 20.

Vlada i socijalni partneri suglasni su da će razvijati sve oblike bipartitne i tripartitne suradnje te se obvezuju osigurati sve potrebne organizacijske, stručne, administrativne i druge uvjete za aktivno i učinkovito sudjelovanje svojih predstavnika u procesima socijalnog dijaloga na svim razinama i u svim tijelima.

Vlada i socijalni partneri obvezuju se promicati kolektivno pregovaranje i druge oblike socijalnog dijaloga te dalje razvijati industrijske odnose i socijalno partnerstvo.

Članak 21.

Vladi i socijalnim partnerima osiguravaju se uvjeti za sudjelovanje u radu tripartitnih tijela na nacionalnoj razini pod uvjetima i na način utvrđen posebnim propisima.

Vlada se obvezuje poštivati dosegnutu razinu socijalnog partnerstva i zastupljenosti predstavnika socijalnih partnera u različitim tijelima i upravnim vijećima javnih ustanova na nacionalnoj razini pod uvjetima i na način utvrđen posebnim propisima.

U slučaju da Vlada predlaže promjene u zastupljenosti predstavnika socijalnih partnera u različitim tijelima i upravnim vijećima javnih ustanova na nacionalnoj razini, o tome će se prethodno savjetovati sa socijalnim partnerima.

Članak 22.

Potpisnici Sporazuma nastojat će sva interesna, pravna i druga pitanja, koja podrazumijevaju dvostrani odnos poslodavaca i sindikata rješavati bipartitno, u prethodnom postupku.

GOSPODARSKO-SOCIJALNA VIJEĆA NA RAZINAMA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 23.

Radi uspostave i razvitka tripartitnog dijaloga u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, potpisnici Sporazuma predlažu osnivanje gospodarsko-socijalnih vijeća u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 24.

Gospodarsko-socijalno vijeće na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini osniva se Sporazumom o osnivanju Vijeća kojeg sklapaju ovlašteni predstavnici udruga sindikata i poslodavaca više razine za koje je utvrđeno da ispunjavaju kriterije reprezentativnosti za zastupljenost u tripartitnim tijelima na nacionalnoj razini te ovlašteni predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Sporazumom o osnivanju Vijeća u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave će se urediti osnivanje, sastav, ovlasti, djelokrug i način rada Vijeća.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

Prijedlog izmjena i dopuna Sporazuma, odnosno inicijativu za donošenje novog Sporazuma, može dati svaki potpisnik Sporazuma.

Članak 26.

Vijeće na nacionalnoj razini dužno je donijeti Poslovnik o radu u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Članak 27.

Ovaj Sporazum stupa na snagu danom potpisa, a primjenjuje se do stupanja na snagu novog Sporazuma o osnivanju Gospodarsko-socijalnog vijeća, ali ne duže od dva mjeseca od izvršnosti novih rješenja o reprezentativnosti za sudjelovanje u tripartitnim tijelima na nacionalnoj razini.

Ovaj Sporazum objavit će se u Narodnim novinama.

ZA VLADU REPUBLIKE HRVATSKE

Josip Aladrović

NEZAVISNI HRVATSKI SINDIKATI

Krešimir Sever

SAVEZ SAMOSTALNIH SINDIKATA HRVATSKE

Mladen Novosel

MATICA HRVATSKIH SINDIKATA

Vilim Ribić

HRVATSKA UDRUGA POSLODAVACA

Gordana Deranja, predsjednica